

ALDER & SOUND

aldersound.fi

YRITYSVASTUU PK- YRITYKSISSÄ

Menesty ennakoimalla

Webinaari | 29.8.2023

Muutama asia alkuun

Webinaarit

- ▶ Osallistujien kamerat ja mikrofonit ovat pois päältä esityksen ajan.
- ▶ Tilaisuuden loppuun varataan aikaa kysymyksille. Voit halutessasi pyytää puheenvuoroa, esittää kysymyksiä ja osallistua keskusteluun Raise hand –toiminnolla.
- ▶ Kysymyksiä ja kommentteja voi lähettää chatissa webinaarin aikana.
- ▶ Webinaarien tallenteet sekä materiaalit tulevat saataville nettisivuillemme. Sieltä löydät myös tulevat tapahtumamme.
- ▶ www.aldersound.fi/tapahtumat

A&S Webinaari | Äänessä tänään

HENRI LYYSKI

- ▶ Vastaa Alder & Soundin yritys vastuupalveluiden kehittämisestä.
- ▶ Laajaa kokemusta liikkeenjohdon konsultoinnista sekä kotimaisten että kansainvälisten yhtiöiden parissa.
- ▶ henri.lyyski@aldersound.fi | +358 40 826 3409

KATRI SORSAVIRTA

- ▶ Vastaa Alder & Soundin Domestic – liiketoiminnasta
- ▶ Laaja kokemus kotimaisesta yritys- ja henkilöverotuksesta sekä kotimaisten että kansainvälisten yhtiöiden parissa.
- ▶ Katri.sorsavirta@aldersound.fi | +358 41 502 3839

2010

perustettu

35+

kokenutta
asiantuntijaa

3000+

toteutettua
toimeksiantoa

152+

kohdemaata
kumppaniverkostossa

Käytännönläheistä ja ratkaisukeskeistä neuvonantoa tilanteesi ja tarpeesi huomioiden

**Kansainvälinen
liiketoiminta**

ALDER GLOBAL

**Yrityskaupat
ja -järjestelyt**

ALDER TRANSACTIONS

**Kotimainen
liiketoiminta**

ALDER DOMESTIC

**Yksityis-
henkilöt**

ALDER PRIVATE

- ▶ Vero- ja lakipalvelut
- ▶ Siirtohinnoittelu
- ▶ Taloudellinen neuvonanto

- + Tuotteistetut palvelukonseptit
- + Digitaaliset ratkaisut
- + Globaali kumppaniverkosto

Agenda

Webinaarin aihealueet:

1. Yritysvastuu – Mitä se on?
2. Yritysvastuuta koskevat odotukset ja velvoitteet pk-yritysten näkökulmasta
3. Vastuullisuus kilpailuetuna pk-sektorilla
4. Vastuullisuustyön aloittaminen pk-yrityksessä – miten päästään alkuun?

Yritysvastuu – Mitä se on?

Paljon puhetta, mutta mitä
on yritysvastuu?

Vastuullisuus

Strateginen yritysvastuu

Yhteiskuntavastuu

Yritysvastuu

ESG

Kestävä kehitys

Eettinen liiketoiminta

Yritysvastuu pähkinänkuoressa

Tunnista toiminnan vaikutukset ja vastuullisuuden liiketoimintamahdollisuudet

Yritysvastuu

- ▶ Yritys ei toimi irrallaan muusta maailmasta, ja yritystoiminnalla on moninaisia vaikutuksia toimintaympäristöön.
 - Sekä negatiiviset että positiiviset vaikutukset.
- ▶ Yritysvastuu voidaan ymmärtää yritysten vastuuna oman liiketoiminnan vaikutuksista ympäröivään maailmaan.
 - Kattaa kaikki vaikutukset ympäristöön, ihmisiin ja yhteiskuntaan.
- ▶ Vastuullisesti toimiva yritys noudattaa lakeja ja sopimuksia, mutta vastuullisuus on tätä laajempi kokonaisuus.
 - Näkökulma: vastuullisuus on lainsäädännön vaatimukset ylittävää toimintaa.
- ▶ Keskeistä on, että vastuullisesti toimiva yritys tunnistaa liiketoimintansa negatiiviset vaikutukset ja pyrkii minimoimaan ne.
- ▶ Nykyään korostuu yhä vahvemmin vastuullisuus liiketoimintamahdollisuuksina.

Keskiössä on
haittojen vähentäminen &
positiiviset vaikutukset

Yritysvastuun kenttä: Koko arvoketju

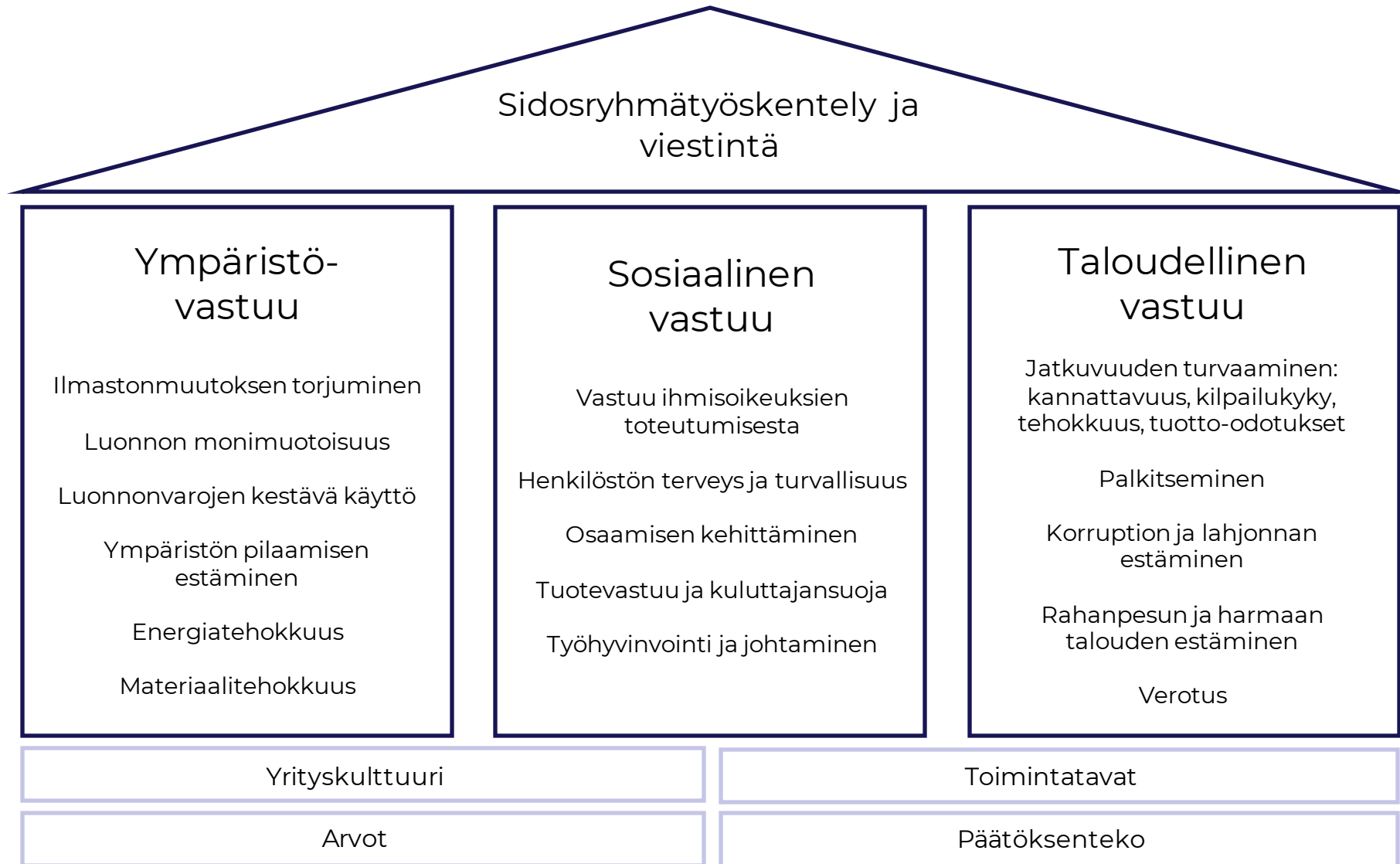
- ▶ Yritysvastuu tulee nähdä laajasti.
- ▶ Millaisia vaikutuksia liiketoiminnalla on ympäristöön, yhteiskuntaan ja eri sidosryhmiin?
- ▶ Vaikka toiminta olisi paikallista, eri sidosryhmien kautta yritystoiminnalla on vaikutuksia useisiin sidosryhmiin ja laajalle alueelle.
- ▶ Vaikka yhtiöllä olisi toimintaa vain Suomessa, arvoketjujen kautta yritysvastuun tarkastelu voi kattaa useita maita ja mantereita.

Tunne koko arvoketju

Yritysvastuun perinteinen kolmijako

Esimerkki hyvästä hallinnosta ja taloudellisesta vastuusta

Lainsäädännön velvoitteet vs. totuttu tapa vs. aito vastuullinen hallinto.

- ▶ Yritykset toimivat usein vanhan totutun kaavan mukaisesti.
- ▶ Noudatetaan lakia vaikka asiaa ei useinkaan mietitä.
- ▶ Huomio siihen, että yrityksen oma toimintatapa voi täyttää lain minimivaatimukset ulkoisesti, mutta tarkemmin tarkasteltuna vaatimuksia ei täytetä.
- ▶ Havahdutaan, kun ulkopuolinen taho on yhteydessä, esimerkiksi verotarkastaja soittaa.

Mitä vastuullinen yritys tekisi?

- ▶ Vastuullinen yritys pohtii etupainotteisesti mitä kyseisen yrityksen kohdalla tarkoittaa hyvä hallinto ja taloudellinen vastuu.
 - Sopimukset, kirjanpito, verotus tms.
- ▶ Tarkastelee prosesseja ja toimintamalleja kriittisesti vaikka niin olisi toimittu useita vuosia.
- ▶ Ennakoi ei reagoi.

Esimerkki sosiaalisesta vastuusta - Yhdenvertaisuussuunnittelu

Lainsäädännön velvoitteet vs. aidosti osallistava yhdenvertaisuussuunnittelu.

- ▶ Yhdenvertaisuuslain mukaan työnantajien tulee arvioida yhdenvertaisuuden toteutumista ja edistää yhdenvertaisuutta.
- ▶ Työnantajalla, jonka palveluksessa on säännöllisesti vähintään 30 henkilöä, on oltava suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi.
- ▶ Pelkkä suunnitelman laatiminen ei kuitenkaan edistä yhdenvertaisuutta, vaikka suunnitelmassa olisi yhdenvertaisuutta edistäviä toimenpide-ehdotuksia.
- ▶ Tutkitusti merkittävä osa työntekijöistä ei ole tietoisia yhdenvertaisuussuunnitelmien sisällöistä, ja suunnitelmat koetaan arjen todellisuudesta irrallisiksi.

Mitä vastuullinen yritys tekisi?

- ▶ Vastuullinen yritys osallistaa aktiivisesti henkilöstön yhdenvertaisuuden suunnitteluun.
- ▶ Yhdenvertaisuussuunnitelma laaditaan aidosti yrityksen omista lähtökohdista ja tavoitteena on pureutua juuri kyseistä yritystä ja sen henkilöstöä koskeviin asioihin.
- ▶ Aidosti osallistava yhdenvertaisuussuunnittelu toimii työkaluna, jolla henkilöstön hyvinvointia ja organisaatiokulttuuria kehitetään.
- ▶ Parhaimmillaan osallistava suunnittelu ja toteutus lisää työtyytyväisyyttä ja työntekijöiden sitoutumista.

Yritysvastuun kenttä on murroksessa

Yritys- vastuu

- ▶ Aiemmin vastuullisuus ja siihen liittyvä raportointi on perustunut vahvasti vapaaehtoisuuteen.
- ▶ Lainsäädäntö kehittyy ja pakollinen sääntely lisääntyy. Myös eri sidosryhmien vastuullisuuteen liittyvät odotukset voimistuvat.
 - Konkreettisten toimenpiteiden rooli ja tiedon laatu sekä vertailukelpoisuus korostuvat.
- ▶ Yritysvastuun kolmijaosta tulisi siirtyä kohti strategista yritysvastuuta, jossa vastuullisuus nähdään keskeisenä osana ydinliiketoimintaa ja päätöksentekoa.
 - Vastuullisuus ei ole liiketoiminnasta irrallista toimintaa.
 - Lisäarvoa myynnistä, kustannusten pienenemisestä, korkeammasta hinnasta.
 - Asiakasuskollisuutta, henkilöstön sitoutumista, maineen ja brändiarvon kasvua.

Keskeisiä yritysvastuun trendejä 2023

PAKOTTAVAN LAINSÄÄDÄNNÖN LISÄÄNTYMINEN

Säätelyn muutokset; säätelyn heikko taso globaalisti jatkuu; EU:n rooli merkittävä; myös OECD ja YK tason ohjeet

TUOTANTOKETJUT

Vihreän siirtymän teknologiat; hankintaketjujen epävarmuus; työskentelyn olosuhteet; vaatimukset läpinäkyvyydelle; mineraalien ja metallien kierrätys

MONINAISUUS JA YHDENVERTAISUUS

Yhteiskunnallinen vastakkainasettelu ja syrjintä; johtajien moninaisuus; rekrytointi

YLIMMÄN JOHDON SITOUTTAMINEN

Johdon ymmärrys liiketoiminnan vaikutuksista; ymmärrys käytännön toimista ja merkityksestä; Sanoista tekoihin; vastuullisuus osaksi ydinliiketoimintaa

VIHREÄN SIIRTYMÄN HAASTEET

Energiantuotannon varmuus vs. vihreä siirtymä; Ukrainan sota; tuotantoketjujen ongelmat; uudet innovaatiot

TYÖELÄMÄ

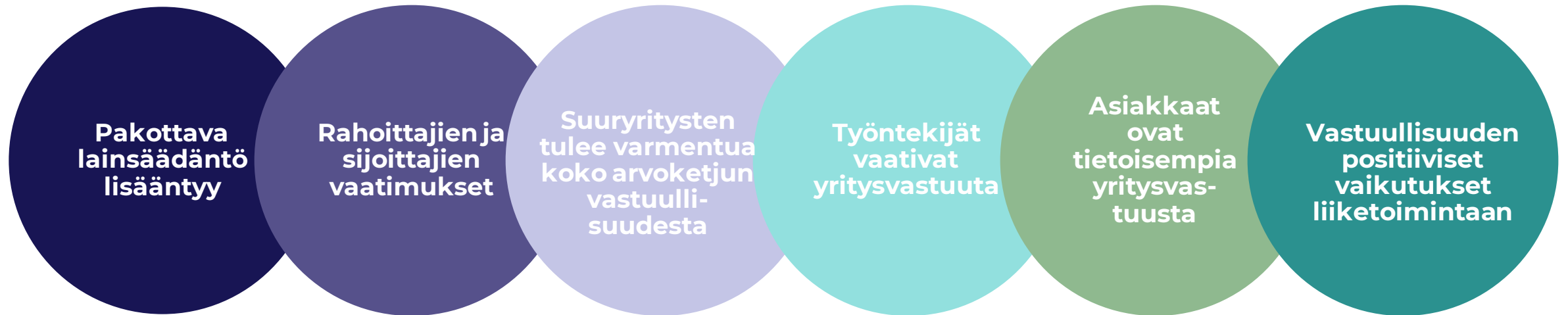
Työelämän muutokset; työelämä kriisien keskellä; työvoimapula; palkkakustannukset; jaksaminen; mielenterveys; Z-sukupolvi työelämässä

Avainasemassa on
olennaiseen keskittyminen

Yritysvastuuta koskevat odotukset ja velvoitteet pk-yritysten näkökulmasta

Miksi pk-sektorin tulee valmistautua yritys vastuuseen

Suuryrityksille asetetut vaatimukset heijastuvat pk-sektorille.

Pakottava lainsäädäntö lisääntyy

Lain- säädäntö kehitty

- ▶ Vastuullisuutta koskeva lainsäädäntö kehitty vauhdilla ja laajasti eri osa-alueilla.
- ▶ Uusi sääntely perustuu erityisesti EU:n hankkeisiin.
- ▶ Monet lainsäädäntöhankkeet koskevat ainakin ensimmäisessä vaiheessa suuria yrityksiä ja konserneja.
 - Osa lainsäädännöstä kohdistuu porrastetusti myös pienempiin yrityksiin.
 - Trendi tukee kuitenkin jo muutosta kohti pk-sektoria, etenkin jos pk-yritys on osa isomman toimijan arvoketjua.
- ▶ Pk-yritysten on syytä tuntea, miten muuttuva lainsäädäntö vaikuttaa suoraan ja välillisesti pk-sektorin toimijoihin.

Esimerkkejä kehittyvästä lainsäädännöstä

**KESTÄVYYS-
RAPORTOINTIDIREKTIIVI**

EU:N YRITYSVASTUULAKI

EU TAKSONOMIA

PAKKOTYÖASETUS

KESTÄVÄT TUOTTEET

**SUKUPUOLTEN
TASAPUOLINEN EDUSTUS
HALLITUKSISSA**

Kestävyyseraportointi

Kestävyyseraportointidirektiivi (Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD)

Mitä

- ▶ Kestävyyseraportointidirektiivi luo yrityksille laajat ja yksityiskohtaiset ESG-raportointivelvoitteet.
- ▶ Muutosten tavoitteena on parantaa raportoinnin yhdenmukaisuutta ja vertailtavuutta.
- ▶ Raportoinnin sisällön määrittelevät kestävyyseraportoinnin standardit (ESRS, European Sustainability Reporting Standards).
- ▶ Soveltamisalan piiriin kuuluvat raportointivuodesta 2024 alkaen pörssiyritykset, jotka työllistävät vähintään 500 työntekijää.
- ▶ Soveltamisala laajenee vaiheittain, ja raportointivuodesta 2025 alkaen velvoite laajenee yrityksiin, jotka täyttävät vähintään kaksi seuraavista ehdoista:
 - Työllistävät vähintään 250 työntekijää
 - Vähintään 40 miljoonan euron liikevaihto
 - Vähintään 20 miljoonan euron tase

Status

- ▶ Kestävyyseraportointidirektiivi hyväksyttiin 28.11.2022.
- ▶ Kansallinen toimeenpano on Suomessa käynnissä. Tarvittavat lainmuutokset saatetaan Suomessa voimaan vuoden 2023 aikana.
- ▶ Direktiiviin kuuluvat ESRS-raportointistandardiluonnokset julkistettiin marraskuussa 2022. Lopulliset standardit julkaistiin 31.7.2023.
- ▶ Pk-sektorille on kehitteillä yksinkertaisemmat ja vapaaehtoiset standardit, joita pk-sektorin yritykset voivat hyödyntää omassa kestävyyseraportoinnissaan.

EU:n yritys vastuulaki

Kestävää yritystoimintaa koskevan huolellisuusvelvoitteen direktiivi (Corporate Sustainability Due Diligence Directive)

Mitä

- ▶ Tavoitteena on asettaa yrityksille velvollisuus ehkäistä ja kantaa vastuuta arvoketjunsä haitallisista vaikutuksista, myös EU:n ulkopuolella, koskien erityisesti ihmisoikeuksia ja ympäristöä.
- ▶ Direktiiviesitys puuttuisi myös yhtiöiden hallintoihin ja johdon vastuisiin; Laiminlyönneistä seuraamuksia, mm. korvausvastuu.
- ▶ Tämänhetkisen arvion mukaan soveltamisalaan kuuluvat:
 1. Yritykset, jotka työllistävät vähintään 500 työntekijää ja joiden liikevaihto on vähintään 150 miljoonaa euroa,
 2. Yritykset, jotka työllistävät vähintään 250 työntekijää ja joiden liikevaihto on vähintään 40 miljoonaa euroa, jos ≥ 50 prosenttia liikevaihdosta on peräisin tietyiltä korkean riskin (tekstiiliteollisuus, maa- ja metsätalous sekä kaivannais- ja fossiilienergiateollisuus) aloilta.
- ▶ EU:n yritys vastuulakia on tarkoitus soveltaa kohdan 1) mukaisten yritysten osalta kahden vuoden kuluttua direktiivin voimaantulosta. Kohdan 2) mukaisten yritysten osalta neljän vuoden kuluttua direktiivin voimaantulosta. Suurimpien yhtiöiden on alettava soveltaa säännöksiä siis aikaisintaan vuonna 2025.

Status

- ▶ EU:n yritys vastuulaki on komission ehdotus.
- ▶ EU-jäsenmaista koostuva neuvosto hyväksyi yleisnäkemyksensä 1.12.2022.
- ▶ Parlamentin kanta asiaan hyväksyttiin 1.6.2023.
- ▶ Seuraavaksi alkavat trilogineuvottelut komission, parlamentin ja neuvoston välillä.
- ▶ Poliittisen sopimuksen odotetaan syntyvän vuonna 2024.

Arvoketjuihin pääseminen ja niissä pysyminen

Kilpailu- kyky

- ▶ Arvoketjuihin pääseminen ja niissä pysyminen edellyttää vastuullisuutta
 - Suuryritykset skannaavat omia tuotantoketjujaan jo nyt.
 - OP-Ryhmän suuryritystutkimuksen mukaan yli 80 % tutkimukseen vastanneista suuryrityksistä kokee painetta uudistaa alihankintaketjuaan vastuullisuussitoumusten takia.
 - Lisäksi yli 40 % vastaajista on jo joutunut vaihtamaan alihankkijoitaan tai toimittajiaan vastuullisuusvaatimusten takia.
 - Yli 45 % aikoo vaihtaa alihankkijoita tai toimittajia vastuullisuustavoitteiden täyttämiseksi.

Rahan hinta ja saatavuus

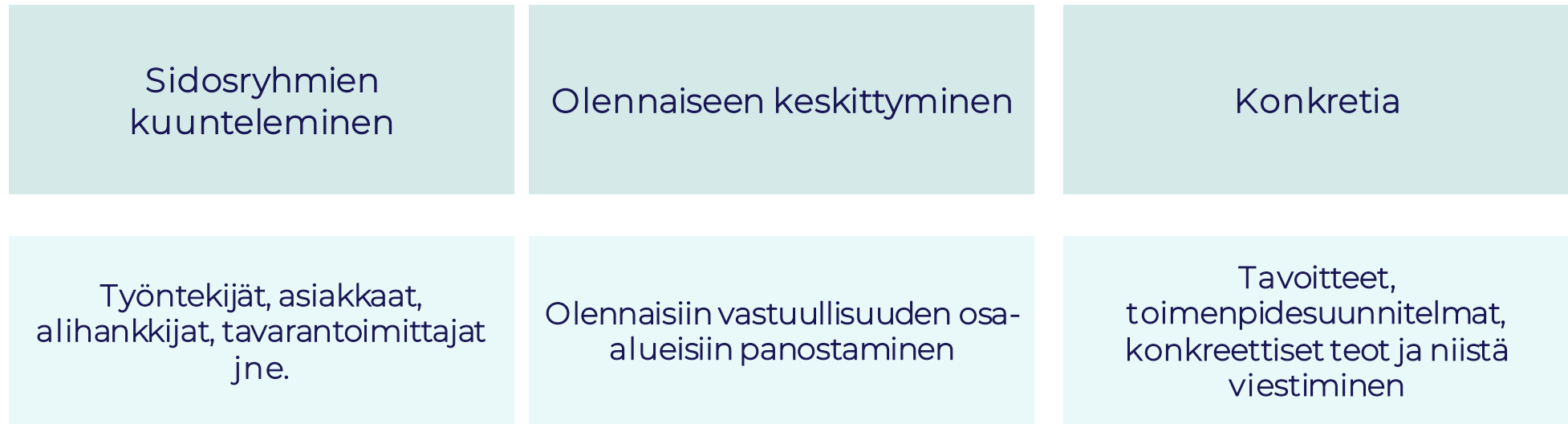

- ▶ Rahan hinta ja saatavuus linkittyvät vastuullisuuteen
 - Rahoituksen hinta kytketään entistä useammin vastuullisuuden kehitykseen.
 - Esim. lainan marginaali voi vaihdella sen mukaan, kuinka hyvin yritys saavuttaa kestävyystavoitteen.
 - Vastuullisuuskriteereihin sidotun rahoituksen avulla yritykset voivat sovittaa rahoitusstrategiansa entistä tiiviimmin yhteen yritysvastuun kanssa.
 - Jatkossa entistä useampi rahoitusjärjestely sidotaan vastuullisuuteen liittyviin tavoitteisiin.

Miten alkuun vastuullisuustyössä?

Yritysvastuu pk-yrityksissä

Lähtökohdat yritysvastuutyöhön

Yritysvastuukartoituksen laatiminen

Ei yhtä oikeaa tapaa, mutta vastuullisuutta tulisi tarkastella ydinliiketoiminnan näkökulmasta.

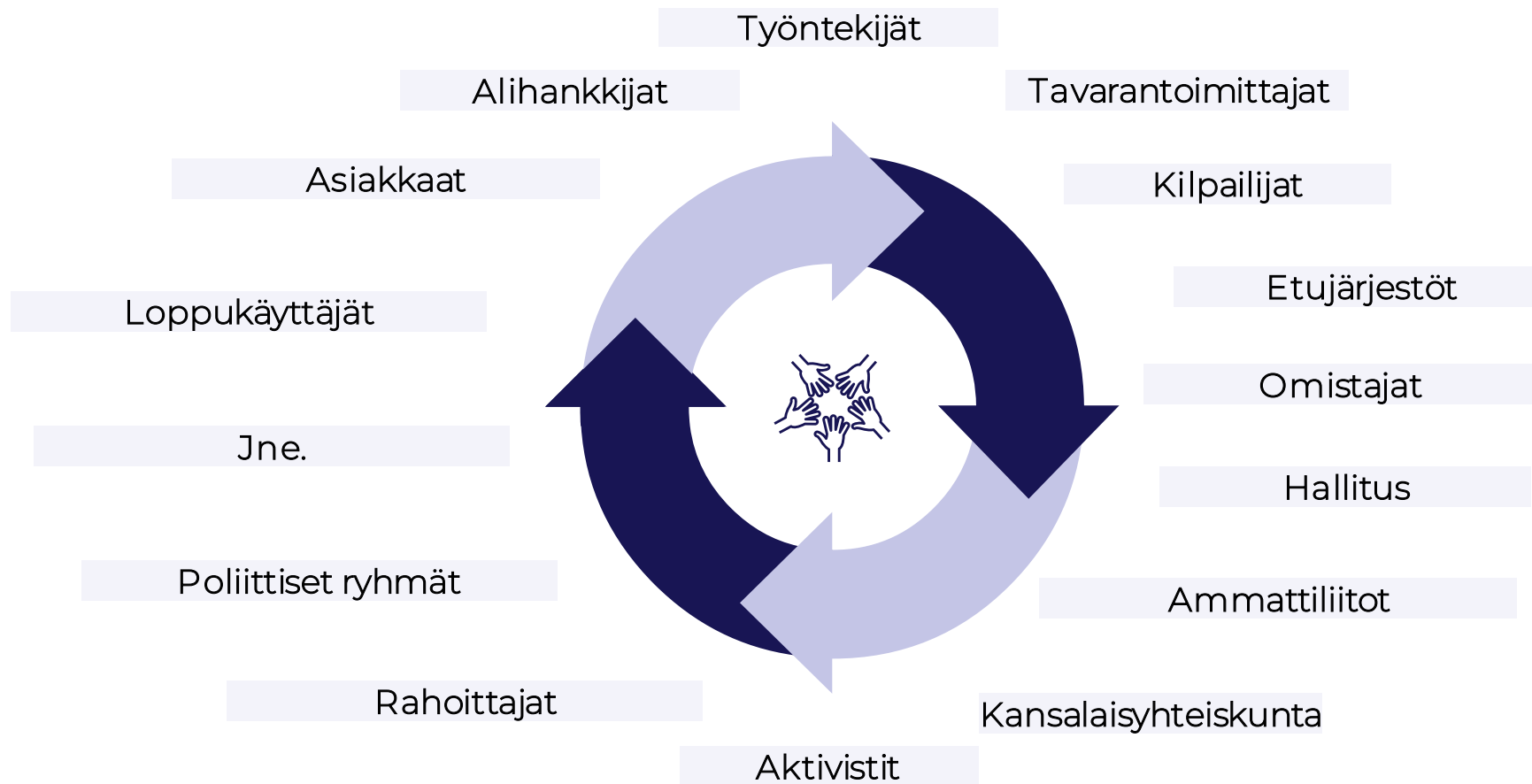
- ▶ **Yritysvastuutyön lähtökohtana tulee olla oma ydinliiketoiminta**
 - Toimialan ja ydinliiketoiminnan keskeisten yritysvastuuteemojen tunnistaminen
- ▶ **Yritysvastuutyöhön tulisi osallistaa olennaiset sidosryhmät**
 - Ydinliiketoiminnan kannalta keskeisten sidosryhmien tunnistaminen ja keskustelu heidän kanssaan
- ▶ **Keskeiset kysymykset**
 - Millaisia vaikutuksia liiketoiminnalla on? Miten negatiivisia vaikutuksia voitaisiin rajoittaa?
 - Millaisia vastuullisuusriskejä toimintaan liittyy ja onko liiketoiminta linjassa kestävän kehityksen tavoitteiden kanssa?
 - Mitä positiivisia vaikutuksia ja mahdollisuuksia yritys vastuu luo liiketoiminnalle?
- ▶ **Vastuullisuustavoitteet**
 - Vastuullisuustavoitteiden linkittäminen liiketoiminnan muihin tavoitteisiin → Kestävä liiketoiminta
- ▶ **Mittaus ja seuranta**
 - Tavoitteiden toteutumisen seuranta; Tavoitteiden kyseenalaistaminen; Keskustelu

Tunnista yritysvastuun keskeiset sidosryhmät

Keihin liiketoiminta vaikuttaa?

Millaisia vaikutukset ovat?

Yritysvastuun sidosryhmät

Pk-sektorin yritys vastuutyön onnistumisen
keskiössä on sidosryhmien
vastuullisuustavoitteiden kuunteleminen

Esimerkkejä olennaisista teemoista: Konepaja

TYÖNTEKIJÄT

Työhyvinvointi

Työturvallisuus

Osaamisen kehittäminen

Työsopimukset, palkkahallinto

ASIAKKAAT

Tuoteturvallisuus

Työn laatu

Asiakaspalvelu

ALIHANKKIJAT

Ihmisoikeuskysymykset

Ympäristökysymykset

Tietoturva

YHTEISKUNTA

Kirjanpito

Verotus

Ympäristökysymykset

Yhteenveto

Yhteenveto

- ▶ Vaatimukset yritysvastuulle ovat muutoksessa
 - Vapaaehtoisesta kohti pakollista ja strukturoidumpaa vastuullisuutta
 - Olennaisuus ja ydinliiketoiminnan kestävyys vastuullisuustyön keskiöön
- ▶ Suuret yritykset vaativat vastuullisuutta toimitusketjuissa toimivilta pk-yrityksiltä
- ▶ Yritysvastuutyöhön tulee osallistaa olennaiset sidosryhmät
 - Ydinliiketoiminnan kannalta keskeisten sidosryhmien tunnistaminen ja keskustelu sidosryhmien kanssa on keskeistä yritysvastuutyön onnistumiselle.
- ▶ Rehellisyys ja konkretia
 - Yksikään yritys ei ole valmis yritysvastuutyössään
 - Konkreettiset tavoitteet ja suunnitelmat ohjaavat työtä haluttuun suuntaan
- ▶ Sitä saa mitä mittaa – Mittarit ja seuranta vastuullisuustavoitteiden tueksi

Miten voimme auttaa?

A&S:n yritys vastuupalvelut

**YRITYSVASTUU-
KARTOITUKSET**

**A&S VASTUULLISUUS-
PÄÄLLIKKÖ**

KOULUTUKSET

**JOHTAMIS- JA
ORGANISAATIOKULTTUURI**

**TASA-ARVO- JA
YHDENVERTAISUUS-
SUUNNITTELU**

**HYVÄ HALLINTO,
VEROVASTUULLISUUS**

A&S vastuullisuuspäällikkö

A&S vastuullisuuspäällikössä yhdistyvät oman henkilöstön ja ulkoistamisen parhaat puolet

- ▶ A&S vastuullisuuspäällikkö mahdollistaa vastuullisuustyön käynnistämisen ja pitkän aikavälin toimenpidesuunnitelmien läpiviemisen joustavasti ja kustannustehokkaasti ilman tarvetta rekrytoinneille.
- ▶ A&S vastuullisuuspäällikkö-palvelu sopii sekä pitkän aikavälin vastuullisuustyöhön että projektikohtaiseen avun tarpeeseen.
- ▶ Yhden asiantuntijan sijaan A&S vastuullisuuspäällikkö mahdollistaa pääsyn laaja-alaisten asiantuntijapalveluiden piiriin. Lisäksi A&S vastuullisuuspäällikkö auttaa muiden ulkoisten kumppanien koordinoimisessa.
- ▶ A&S vastuullisuuspäällikkö mahdollistaa myös jatkuvuutta oman vastuullisuuspäällikön tai asiantuntijan tilapäisten poissaolojen ajaksi.

KONTAKTI

A&S asiantuntijat

Yhteistyökumppanit

Q & A

aldersound.fi

